

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΣΩΜΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΚΑΙ
ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Αθήνα: 22/3/2011
Αριθ. πρωτ.: οίκ. 21228

✉ Δραγατσανίου 8
105 59 - Αθήνα
☎ 210 - 3748774
210 - 3748719
210 - 3748743
FAX: 210 - 3748744
E-mail: ktsatsoulis@ypakp.gr
gkoroneos@ypakp.gr
agiannourakou@ypakp.gr

ΠΡΟΣ: 1) ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΚΑΙ
ΚΕΠΕΚ
2) ΤΜΗΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ
3) ΤΜΗΜΑΤΑ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΚΑΙ
ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ

ΚΟΙΝ.: Ως πίνακας αποδεκτών

Πληροφορίες: Κ. Τσατσούλης
Γ. Κορωναίος
Α. Γιαννουράκου

ΘΕΜΑ: Κατευθυντήριες οδηγίες για τη μέθοδο υπολογισμού των προστίμων που επιβάλλονται από το ΣΕΠΕ κατ' εφαρμογή της ΥΑ 2063/Δ1 632/2011 (ΦΕΚ 266Β'/18-2-2011)

Με την υπ' αριθ. 2063/Δ1 632/2011 απόφαση της Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης (στο εξής: ΥΑ, ΦΕΚ 266Β'/18-2-2011) επιδιώκεται η επιβολή των προστίμων βάσει συγκεκριμένης μεθοδολογίας η οποία στηρίζεται στη χρήση αντικειμενικών και σταθμισμένων κριτηρίων, ποιοτικών και ποσοτικών, με σκοπό την ομοιομορφία και τη διαφάνεια κατά τον υπολογισμό των επιβαλλόμενων προστίμων.

Το άρθ. 1 της ΥΑ περιλαμβάνει δύο κεφάλαια: το Κεφάλαιο Α' περιγράφει τη μέθοδο υπολογισμού των προστίμων που επιβάλλονται από τους Κοινωνικούς Επιθεωρητές Εργασίας και το Κεφάλαιο Β' τη μέθοδο υπολογισμού των προστίμων που επιβάλλονται από τους Τεχνικούς/Υγειονομικούς Επιθεωρητές Εργασίας. Αναπόσπαστο μέρος της απόφασης αποτελούν, σύμφωνα με το άρθ. 2, τα παραρτήματα Ι και ΙΙ τα οποία αφορούν το Κεφάλαιο Α' καθώς και το παράρτημα ΙΙΙ το οποίο αφορά το Κεφάλαιο Β'. Από τη δημοσίευση της ανωτέρω ΥΑ παύει να ισχύει η ελλιπώς δημοσιευθείσα στο ΦΕΚ 2150Β'/31-12-2010 ΥΑ με αριθ. 25231/Δ1 8448/2010, όπως σαφώς προβλέπεται στο άρθ. 3.

Τα κριτήρια τα οποία εξειδικεύει η ΥΑ απαριθμούνται στο άρθ. 16 παρ. 3 του Ν. 2639/1998, όπως τροποποιήθηκε με το άρθ. 11 του Ν. 3846/2010 και ισχύει, και είναι: η σοβαρότητα της

παράβασης, η τυχόν επαναλαμβανόμενη μη συμμόρφωση στις υποδείξεις των αρμοδίων οργάνων, οι παρόμοιες παραβάσεις για τις οποίες έχουν επιβληθεί κυρώσεις στο παρελθόν, ο βαθμός υπαιτιότητας, ο αριθμός των εργαζομένων και το μέγεθος της επιχείρησης.

Η αλγοριθμική μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε προέκυψε από τη συνθετική προσέγγιση της ανάλυσης κινδύνου (Risk Analysis), της πολυκριτήριας ανάλυσης για τη λήψη αποφάσεων και της βασικής ιεράρχησης των παραβάσεων (Decision making with the analytic hierarchy process) καθώς και από την απαίτηση να επιβάλλονται τα πρόστιμα αξιολογώντας περισσότερα του ενός κριτήρια.

Η ΥΑ θα εφαρμοστεί στα πρόστιμα τα οποία θα επιβληθούν συνεπεία ελέγχου (ή εργατικής διαφοράς ή ελέγχου άλλης υπηρεσίας πχ Αστυνομίας) οι οποίοι διενεργήθηκαν στις 18/2/2011 (ημερομηνία δημοσίευσης της ΥΑ) και εντεύθεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄: ΠΡΟΣΤΙΜΑ ΠΟΥ ΕΠΙΒΑΛΛΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Τα πρόστιμα επιβάλλονται με την συνεκτίμηση **τριών (3) βασικών κριτηρίων-μεταβλητών** και **δύο (2) υπο-κριτηρίων**. Τα τρία (3) βασικά κριτήρια είναι:

- 1) Σ = Σοβαρότητα της παράβασης
- 2) ΑΕ = Αριθμός Εργαζομένων επιχείρησης
- 3) Υ = Υποτροπή της επιχείρησης

Ως υποτροπή νοείται α) η επιβολή στην ίδια επιχείρηση δύο (2) τουλάχιστον διοικητικών κυρώσεων για παρόμοιες παραβάσεις μέσα σε μία τετραετία, **η οποία ξεκινά από τη διενέργεια του ελέγχου** (πχ αν ο έλεγχος πραγματοποιήθηκε στις 10/1/2011 θα αναζητηθούν παραβάσεις που έχουν επιβληθεί από 10/1/2011 μέχρι 10/1/2007), ή β) η έκδοση μίας (1) τουλάχιστον αμετάκλητης καταδικαστικής απόφασης που αφορά την τέλεση αξιόποινης πράξης για παρόμοια παράβαση. Προκειμένου να κριθεί εάν οι διαπιστωθείσες παραβάσεις είναι παρόμοιες πρέπει να εξετάζεται το είδος και η φύση αυτών και μάλιστα κατά τρόπο συσταλτικό.

Η ΥΑ διευκρινίζει ότι α) η υποτροπή προκύπτει και από το συνδυασμό των δύο παραπάνω περιπτώσεων, δηλαδή επιβολή μίας διοικητικής κύρωσης και έκδοση αμετάκλητης καταδικαστικής απόφασης και β) τυχόν αλλαγή του νομίμου εκπροσώπου της επιχείρησης **δεν** επηρεάζει την υποτροπή. Επισημαίνεται ότι η υποβολή μήνυσης ή μηνυτήριας αναφοράς **δεν** θεωρείται υποτροπή της επιχείρησης διότι αποτελεί την έναρξη μιας διαδικασίας η οποία είναι πιθανό να μην καταλήξει σε καταδικαστική απόφαση. Η υποτροπή λαμβάνεται υπ' όψιν σε επίπεδο επιχείρησης και όχι σε επίπεδο υποκαταστήματος/παραρτήματος (βλ. και κατωτέρω σχετικά με αριθμό εργαζομένων).

Πριν από την εισήγηση του προστίμου, είναι σκόπιμο ο/οι διενεργήσαντες τον έλεγχο Επιθεωρητές σε συνεργασία με τον Προϊστάμενο του Τμήματος να λαμβάνουν υπόψη τυχόν υποτροπή τόσο σε επίπεδο Τμήματος όσο και σε επίπεδο Διεύθυνσης.

Η έλλειψη συνδρομής της μεταβλητής-κριτηρίου Υ δεν επηρεάζει την επιβολή του προστίμου όταν συντρέχουν οι προϋποθέσεις των λοιπών μεταβλητών-κριτηρίων.

Μετά την προσθετική βαθμολόγηση των δύο πρώτων εκ των τριών παραπάνω κριτηρίων και την εισαγωγή της υποτροπής (Υ) θα ληφθούν υπόψη τα ακόλουθα δύο υπο-κριτήρια:

- i. **ΒΣ = Βαθμός Συνεργασίας** και
- ii. **Θ = Θιγόμενοι εργαζόμενοι**

Καθορίζονται επίσης, ειδικοί λόγοι για την αναπροσαρμογή του εκτιμώμενου ποσού προς τα πάνω με βάση το μέγεθος της επιχείρησης υπό την ευρεία έννοια (οικονομικό μέγεθος της επιχείρησης, δραστηριότητα επιχείρησης, κτλ). Επομένως, καθορίζεται κατ' αρχάς ένα βασικό ποσό προστίμου το οποίο μπορεί να αναπροσαρμόζεται προς τα επάνω όταν συντρέχουν ειδικοί λόγοι.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΣΤΙΜΟΥ

Τα βήματα για τον προσδιορισμό του προστίμου είναι (από Α έως ΣΤ) :

Α. Βαθμολογείται η σοβαρότητα της παράβασης με τα αντίστοιχα μόρια σύμφωνα με τον πίνακα 1 με τίτλο «ΣΟΒΑΡΟΤΗΤΑ ΠΑΡΑΒΑΣΗΣ» (1-40 ΜΟΡΙΑ). Η εκτίμηση της σοβαρότητας θα γίνεται κατά περίπτωση για κάθε είδος παράβασης, **λαμβάνοντας υπ' όψιν τις ιδιαιτερότητες κάθε περίπτωσης.**

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΠΙΝΑΚΑ 1

Ας υποθέσουμε ότι σε δύο επιχειρήσεις διαπιστώθηκε η παράβαση της υπέρβαση χρονικών ορίων εργασίας (παράνομη υπερωριακή απασχόληση) προσωπικού σε βιοτεχνία, χωρίς προηγούμενη αναγγελία και καταχώρηση των εργαζομένων στο βιβλίο υπερωριών. Η μόνη τους διαφορά είναι ο λόγος για τον οποίο πραγματοποιήθηκε η υπέρβαση των χρονικών ορίων εργασίας χωρίς τις απαιτούμενες προϋποθέσεις .

Η πρώτη επιχείρηση δεν πραγματοποίησε αναγγελία και καταχώρηση των εργαζομένων στο βιβλίο υπερωριών διότι πχ είχε απρόβλεπτο φόρτο από έκτακτη παραγγελία και δεν υπήρχε δυνατότητα εξεύρεσης εκτάκτως νέου, ειδικευμένου προσωπικού να την εκτελέσει. Η παράβαση υπέπεσε στην αντίληψή μας από τυχαίο έλεγχο.

Η δεύτερη επιχείρηση δεν απασχολεί εξειδικευμένο προσωπικό, δεν είχε έκτακτο φόρτο, «δείχνει» εύρωστη οικονομικά, δεν πραγματοποίησε αναγγελία και καταχώρηση των εργαζομένων στο βιβλίο υπερωριών, δεν κατέβαλε τις υπερωρίες για να πλουτίσει αδικαιολόγητα και η παράβαση υπέπεσε στην αντίληψή μας μετά από επανειλημμένες ανώνυμες καταγγελίες.

Σύμφωνα με τον πίνακα παραβάσεων (Παράρτημα Ι), η παράβαση «Υπέρβαση χρονικών ορίων εργασίας (παράνομη υπερωριακή απασχόληση) προσωπικού σε βιομηχανίες, βιοτεχνίες, χωρίς προηγούμενη αναγγελία και καταχώρηση των εργαζομένων στο βιβλίο υπερωριών» χαρακτηρίζεται ως πολύ υψηλή (31-40 μόρια): στην πρώτη περίπτωση του παραδείγματος τα μόρια που θα πρέπει να επιλέξει ο Επιθεωρητής είναι πχ 31 ή 32 ενώ στη δεύτερη είναι πχ 39 ή 40.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

ΠΟΛΥ ΧΑΜΗΛΗ	1-5 ΜΟΡΙΑ
ΧΑΜΗΛΗ	6-10 ΜΟΡΙΑ
ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ	11-20 ΜΟΡΙΑ
ΥΨΗΛΗ	21-30 ΜΟΡΙΑ
ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗ	31-40 ΜΟΡΙΑ

Σε περίπτωση διαπίστωσης παραβάσεων που δεν περιλαμβάνονται στο σχετικό πίνακα (παράρτημα Ι), ο χαρακτηρισμός της σοβαρότητας της παράβασης επαφίεται στην κρίση του/των διενεργησάντων τον έλεγχο Επιθεωρητών σε συνεργασία με τον Προϊστάμενο του Τμήματος, λαμβάνοντας υπ' όψιν τυχόν παρόμοιες παραβάσεις που έχουν συμπεριληφθεί στο παράρτημα Ι και πώς έχουν αυτές χαρακτηριστεί.

Β. Ανάλογα με τον αριθμό των εργαζομένων, βαθμολογούμε την επιχείρηση σύμφωνα με τον πίνακα 2Α με τίτλο «ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ (1-60 ΜΟΡΙΑ)»:

ΠΙΝΑΚΑΣ 2Α:ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

1-10 ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ	1-12 ΜΟΡΙΑ
11-50 ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ	13-24 ΜΟΡΙΑ
51-150 ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ	25-36 ΜΟΡΙΑ
151-250 ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ	37-48 ΜΟΡΙΑ
251-ΠΑΝΩ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ	49-60 ΜΟΡΙΑ

Τα ακριβή μόρια υπολογίζονται με βάση τον πίνακα 2Β: ΜΟΡΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΑΡΙΘΜΟΥ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ (ΑΕ)

Ο αριθμός των εργαζομένων, ως βασικό στοιχείο προσδιορισμού του μεγέθους μιας επιχείρησης, υπολογίζεται συνολικά και όχι ανά υποκατάστημα/παράρτημα. Για το λόγο αυτό, ο **συνολικός αριθμός** των εργαζομένων είτε θα πρέπει να αναγράφεται στο δελτίο ελέγχου, όταν αυτό είναι δυνατόν (ιδίως σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις), είτε θα πρέπει να γίνεται σχετική ερώτηση προς την επιχείρηση όταν ζητούνται γραπτές εξηγήσεις ή συμπληρωματικά στοιχεία. Επίσης, τον αριθμό των εργαζομένων μπορούν να τον αναζητούν οι Επιθεωρητές με οποιοδήποτε πρόσφορο τρόπο είτε κατά τη διάρκεια του ελέγχου (πχ συγκεντρωτικές καταστάσεις μισθοδοσίας) είτε αργότερα σε συνεργασία με άλλες Υπηρεσίες..

Υπενθυμίζεται ότι σύμφωνα με το άρθρ. 7 παρ. 1 περ. ζ' και η' του Ν. 2639/1998, όπως τροποποιήθηκαν με το άρθρ. 9 του Ν. 3846/2010 και ισχύουν, οι Επιθεωρητές είναι αρμόδιοι να

έχουν πρόσβαση στα αρχεία και έγγραφα της επιχείρησης, να λαμβάνουν γνώση οποιουδήποτε από τα τηρούμενα βιβλία, μητρώα, έγγραφα και κάθε άλλου είδους στοιχείου της επιχείρησης καθώς και να λαμβάνουν αντίγραφα. Σε περίπτωση άρνησης ή παροχής ανακριβών στοιχείων ή πληροφοριών επιβάλλεται η διοικητική κύρωση της περ. α' της παρ. 1 του άρθ. 16 του ίδιου νόμου.

Γ. Υπολογίζεται το σύνολο των μορίων αθροίζοντας τις μεταβλητές-κριτήρια Σ και ΑΕ. Το αρχικό εύρος του προστίμου κινείται στις κλίμακες του ακόλουθου πίνακα 3:

ΠΙΝΑΚΑΣ 3: ΕΥΡΟΣ ΠΡΟΣΤΙΜΩΝ

ΚΛΙΜΑΚΕΣ Xi	ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΠΡΟΣΤΙΜΩΝ	ΟΡΙΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ	ΕΛΑΧΙΣΤΟ	ΜΕΓΙΣΤΟ
1	Πολύ μικρά	2-20	500 €	3.000 €
2	Μικρά	21-40	3.001 €	6.000 €
3	Μεσαία	41-60	6.001 €	15.000 €
4	Υψηλά	61-80	15.001 €	30.000 €
5	Πολύ υψηλά	81-100	30.001 €	50.000 €

Υποτροπή

Σε περίπτωση τέλεσης παρόμοιων παραβάσεων για τις οποίες έχουν επιβληθεί δύο (2) τουλάχιστον διοικητικές κυρώσεις την τελευταία τετραετία ή/και έχει εκδοθεί μία (1) τουλάχιστον αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση, τότε: Εάν το αρχικό εύρος του προστίμου υπολογίζεται στην κλίμακα Xi, το τελικό εύρος του προστίμου, λόγω της υποτροπής, θα υπολογίζεται στην αμέσως μεγαλύτερη κλίμακα (Xi+1) ή ακόμα και στην Xi+2 κατά την αιτιολογημένη κρίση του/των διενεργησάντων τον έλεγχο Επιθεωρητών σε συνεργασία με τον Προϊστάμενο του Τμήματος.

Δ. Αφού υπολογιστεί το εύρος της κλίμακας Xi (1^η, 2^η, 3^η, 4^η ή 5^η), χαρακτηρίζεται από τον Επιθεωρητή, η μεταβλητή ΒΣ σύμφωνα με τον πίνακα 4:

ΠΙΝΑΚΑΣ 4: ΒΑΘΜΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΚΛΙΜΑΚΕΣ	ΕΥΡΟΣ ΠΡΟΣΤΙΜΩΝ	ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ		ΜΕΤΡΙΟΣ		ΧΑΜΗΛΟΣ	
1 ^η	500-3.000	500	1.000	1.001	2.000	2.001	3.000
2 ^η	3.001-6.000	3.001	4.000	4.001	5.000	5.001	6.000
3 ^η	6.001-15.000	6.001	9.000	9.001	12.000	12.001	15.000
4 ^η	15.001-30.000	15.001	20.000	20.001	25.000	25.001	30.000
5 ^η	30.001-50.000	30.001	37.000	37.001	44.000	44.001	50.000

Για το Βαθμό Συνεργασίας λαμβάνονται υπ' όψιν τυχόν συστάσεις που έχουν γίνει και η συμμόρφωση ή μη συμμόρφωση σε αυτές, ο βαθμός υπαιτιότητας που θα προκύψει από την εκτίμηση των προσκομισθέντων στοιχείων (έγγραφοι εξηγήσεις, αποδεικτικά στοιχεία, τυχόν δηλώσεις των εργαζομένων, κτλ) καθώς και από τη συνολική εικόνα της επιχείρησης σε σχέση με το

βαθμό και τη συχνότητα παράβασης διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας (κατ' εξακολούθηση παραβατική συμπεριφορά, κτλ). Με βάση τη συνεκτίμηση των ανωτέρω, ο/οι διενεργήσαντες τον έλεγχο Επιθεωρητές θα χαρακτηρίζουν το βαθμό συνεργασίας ως «ΧΑΜΗΛΟ», «ΜΕΤΡΙΟ» ή «ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΤΙΚΟ» και στη συνέχεια θα επιλέγουν το ποσό εντός των ορίων της κλίμακας.

Παράδειγμα: αν το Εύρος Προστίμου εμπίπτει στην 1^η κλίμακα και χαρακτηριστεί ο βαθμός συνεργασίας ως «ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ», θα επιλεγεί ποσό από 500 €-1.000 €.

Ε. Υπολογίζεται, στη συνέχεια, σύμφωνα με τον ανωτέρω πίνακα, το Αρχικό Ποσό του προστίμου (ΑΠ).

ΣΤ. Το βασικό ποσό του προστίμου (ΒΠ) υπολογίζεται με βάση τον ακόλουθο τύπο:

ΒΠ (ΒΑΣΙΚΟ ΠΟΣΟ)=ΑΠ (ΑΡΧΙΚΟ ΠΡΟΣΤΙΜΟ)*Θ (ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΒΑΡΥΤΗΤΑΣ ΘΙΓΟΜΕΝΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ)

Οι τιμές του υπό-κριτηρίου Θ παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα 5 «ΑΡΙΘΜΟΣ ΘΙΓΟΜΕΝΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ»:

ΠΙΝΑΚΑΣ 5: ΑΡΙΘΜΟΣ ΘΙΓΟΜΕΝΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΘΙΓΟΜΕΝΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ	ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΒΑΡΥΤΗΤΑΣ (Θ)
1	0,5
2	0,75
3	1

*Παράδειγμα: Αν το εύρος του προστίμου είναι στην 1^η κλίμακα, εντός της οποίας έχει αξιολογηθεί ο Βαθμός Συνεργασίας ως ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ και έχει πχ επιλεγεί το Αρχικό Ποσό των 1.000 €, τότε θα πολλαπλασιάσουμε το 1.000 επί του 0,75 (αν πχ θίγονται 2 εργαζόμενοι) δηλ. 1.000 €*0,75=750 €.*

Ειδικά για την 1^η κλίμακα το ποσό του προστίμου δεν μπορεί να είναι κατώτερο των 500 € σύμφωνα με το άρθρ. 16 παρ. 1 περ. α' του Ν. 2639/1998.

*Παράδειγμα: Αν ως Αρχικό Ποσό έχουν επιλεγεί τα 800€ και αφορά έναν εργαζόμενο, το πρόστιμο δεν μπορεί να είναι 400 € [800*0,5=400 €], λόγω του κατώτατου ορίου που επιβάλλει το άρθρ. 16 του Ν. 2639/1998.*

Σημειώνεται ότι στις περιπτώσεις παραβάσεων οι οποίες δεν προϋποθέτουν την ύπαρξη εργαζομένων (πχ μη νόμιμη λειτουργία καταστήματος σε ημέρα αργίας) το υπό-κριτήριο Θ ισούται με ένα (Θ=1). Όταν κατά τον έλεγχο διαπιστώνονται και άλλες παραβάσεις που αφορούν εργαζομένους, θα εφαρμόζεται ο πίνακας 5.

ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΒΑΣΙΚΟΥ ΠΡΟΣΤΙΜΟΥ

Όταν συντρέχουν ειδικοί λόγοι (οι οποίοι θα πρέπει να αναλύονται στην εισηγητική έκθεση), ο Προϊστάμενος του Τμήματος σε συνεργασία με τον/τους διενεργήσαντες τον έλεγχο Επιθεωρητές εισηγείται την αναπροσαρμογή του βασικού ποσού προστίμου (ΒΠ) προς τα πάνω. Οι ειδικοί λόγοι μπορεί να είναι το μεγάλο οικονομικό μέγεθος της επιχείρησης προσδιοριζόμενο από

σχετικά στοιχεία (δημοσιευμένος ισολογισμός για ανώνυμες εταιρείες, φορολογία εισοδήματος, Ε-3 για ατομικές επιχειρήσεις, Ε-5 για εταιρείες, κτλ). Τα ανωτέρω οικονομικά στοιχεία υποβάλλονται από την επιχείρηση κατόπιν σχετικού αιτήματος των Επιθεωρητών (σχετικές και οι προαναφερθείσες περ. ζ' και η' του άρθ. 7 παρ. 1 του Ν. 2639/1998).

Σε περίπτωση μη καταβολής πάσης φύσεως δεδουλευμένων αποδοχών, το ποσό του προστίμου (μετά από συνεργασία με τον Προϊστάμενο του Τμήματος) μπορεί να υπερβεί είτε το ποσό του εκτιμώμενου προστίμου είτε το ποσό των οφειλόμενων αποδοχών έτσι ώστε να μη συμφέρει τον εργοδότη να πληρώνει χαμηλά πρόστιμα αντί να καταβάλει τις οφειλές του προς τους εργαζομένους. Επίσης, μπορεί να επιβληθεί πρόστιμο ανά εργαζόμενο ως αυτοτελής παράβαση.

Παράδειγμα παράβασης:

Μετά από έλεγχο στην επιχείρηση με την επωνυμία «XXX ΑΕ» που διενεργήθηκε από τους Επιθεωρητές Εργασίας ... και ... και μετά από έλεγχο των αποδείξεων πληρωμής του προσωπικού για το χρονικό διάστημα των τελευταίων 8 μηνών διαπιστώθηκε ότι δεν είχαν καταβληθεί οι δεδουλευμένες αποδοχές και στους 20 εργαζόμενους της επιχείρησης, συνολικού ποσού 45.000 € Δεν υπάρχει υποτροπή, στο παρελθόν δεν είχε γίνει καμία γραπτή σύσταση και ο ΒΣ είναι ικανοποιητικός.

Με βάση τον αντικειμενικό τρόπο υπολογισμού έχουμε 40 μόρια (πολύ υψηλή παράβαση) + 15,54 μόρια (ΑΕ= 20)= 55,54 μόρια.

Συνεπώς το εκτιμώμενο πρόστιμο εμπίπτει στην 3^η κλάση (6.001 €-15.000 €) και με βάση τα δεδομένα του παραδείγματος το εκτιμώμενο πρόστιμο πρέπει να κυμανθεί από 6.000 € έως 9.000 € Έστω, λοιπόν ότι το ΒΠ= **8.000€**

Εντούτοις, οι οφειλές των δεδουλευμένων για τους 20 εργαζόμενους είναι 45.000 € συνεπώς, το πρόστιμο είτε **α)** πρέπει να είναι πολύ υψηλό (30.001 €-50.000 € 5^η κλίμακα) πχ 45.001 € είτε **β)** πρέπει να επιβληθεί ανά εργαζόμενο, δηλ. $BΠ=ΑΠ*Θ=8.000 €*0,50=4.000 €$ δηλ. θα συνταχθούν 20 Πράξεις Επιβολής Προστίμου (ΠΕΠ) $4.000 €*20 (ΠΕΠ)=80.000 €$ (όπου $Θ=0,5$ για ένα εργαζόμενο) είτε **γ)** κατά την κρίση του/των διενεργησάντων τον έλεγχο Επιθεωρητών σε συνεργασία με τον Προϊστάμενο του Τμήματος να επιβληθεί οποιοδήποτε ποσό πάνω από 8.000 €.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

Κατά τη διενέργεια ελέγχου σε επιχείρηση διαπιστώθηκε υπέρβαση χρονικών ορίων εργασίας (παράνομη υπερωριακή απασχόληση) προσωπικού Ανωνύμων Εταιρειών χωρίς προηγούμενη αίτηση και άδεια από το οικείο Τμήμα Κοινωνικής Επιθεώρησης και καταχώρηση των εργαζομένων στο ειδικό βιβλίο υπερωριών.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 1

Στοιχεία ελέγχου / επιχείρησης:

- Ο αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού της επιχείρησης είναι (8) οκτώ άτομα,

- Ο εργοδότης δεν είναι υπότροπος,
- Η επιχείρηση δεν ήταν ιδιαίτερα συνεργάσιμη κατά τον έλεγχο και
- Ο αριθμός των εργαζομένων που θίγονται είναι πχ
 - i) 8 (δηλαδή όλοι)
 - ii) 2 και
 - iii) 1 εργαζόμενος

Υπολογισμός προστίμου:

- Όπως προκύπτει από τον πίνακα παραβάσεων (παράρτημα Ι), η σοβαρότητα της ανωτέρω παράβασης χαρακτηρίζεται ως πολύ υψηλή (31-40 μόρια). Έστω ότι επιλέγουμε 32 μόρια.

- Στη συνέχεια, επιλέγουμε από τον Πίνακα 2B «Μόρια Μεταβολής Αριθμού Εργαζομένων» τα ακριβή μόρια ανάλογα με το αριθμό των εργαζομένων της επιχείρησης. Εν προκειμένω, τα μόρια σύμφωνα με τον πίνακα 2B για 8 εργαζομένους είναι 9,56.

- Αθροίζουμε τα μόρια της σοβαρότητας της παράβασης και του αριθμού των εργαζομένων ($32 + 9,56 = 41,56$) προκειμένου να διαμορφώσουμε το αρχικό εύρος σύμφωνα με τις κλίμακες του Πίνακα 3 «Εύρος Προστίμων». Στην υπό εξέταση περίπτωση, η κλίμακα είναι $X_i = 3$ δεδομένου ότι δεν υπάρχει υποτροπή και τα όρια κριτηρίων είναι 41-60. Επομένως, το αρχικό εύρος του προστίμου διαμορφώνεται από 6.001 € έως 15.000 €

- Ακολούθως, εξετάζεται ο βαθμός συνεργασίας του εργοδότη: Έστω ότι στην προκειμένη περίπτωση, η επιχείρηση δεν ήταν ιδιαίτερα συνεργάσιμη (πχ δυσχέραση του έργου των Επιθεωρητών κατά τη διάρκεια του ελέγχου). Βάσει του Πίνακα 4 «Βαθμός Συνεργασίας» υπολογίζεται το αρχικό ποσό προστίμου. Με τα δεδομένα της περίπτωσης, ο βαθμός συνεργασίας χαρακτηρίζεται από τον/τους διενεργήσαντες τον έλεγχο Επιθεωρητές «Μέτριος», άρα το αρχικό ποσό κυμαίνεται μεταξύ 9.001 € και 12.000 €

- Στην συνέχεια, κατά την κρίση του/των διενεργησάντων τον έλεγχο Επιθεωρητές, εκτιμάται το αρχικό ποσό. Ας υποθέσουμε ότι το $ΑΠ = 9.100$ €

- Αφού υπολογίστηκε το ΑΠ, προχωρούμε στον υπολογισμό του ΒΠ λαμβάνοντας υπόψη τον αριθμό των εργαζομένων που θίγονται με βάση τον Πίνακα 5 «Αριθμός Θιγόμενων Εργαζομένων»:

i) Οι εργαζόμενοι που θίγονται είναι 8, άρα ο Συντελεστής βαρύτητας είναι $\Theta = 1$

ii) Οι εργαζόμενοι που θίγονται είναι 2, άρα ο Συντελεστής βαρύτητας είναι $\Theta = 0,75$

iii) Θίγεται ένας εργαζόμενος, άρα ο Συντελεστής βαρύτητας είναι $\Theta = 0,50$

Επομένως, τα εκτιμώμενα ποσά προστίμου για τις ανωτέρω περιπτώσεις διαμορφώνονται ως εξής:

Για τους 8 εργαζομένους $\rightarrow ΒΠ = ΑΠ * \Theta, ΑΠ = 9.100,00$ € $\Theta = 1, ΒΠ = 9.100,00$ € $* 1 = 9.100,00$ €

Για τους 2 εργαζομένους $\rightarrow ΒΠ = ΑΠ * \Theta, ΑΠ = 9.100,00$ € $\Theta = 0,75, ΒΠ = 9.100,00$ € $* 0,75 = 6.825$ €

Για τον 1 εργαζόμενο $\rightarrow ΒΠ = ΑΠ * \Theta, ΑΠ = 9.100,00$ € $\Theta = 0,50, ΒΠ = 9.100,00$ € $* 0,50 = 4.550,00$ €

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 2Στοιχεία ελέγχου / επιχείρησης

- Ο αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού της επιχείρησης είναι εβδομήντα (70) άτομα
- Ο εργοδότης δεν είναι υπότροπος
- Η επιχείρηση δεν ήταν ιδιαίτερα συνεργάσιμη κατά τον έλεγχο και
- Ο αριθμός των εργαζομένων που θίγονται είναι πχ i) 8,
ii) 2 και
iii) 1 εργαζόμενος

Υπολογισμός προστίμου

- Όπως προκύπτει από τον πίνακα παραβάσεων (παράρτημα Ι), η σοβαρότητα της ανωτέρω παράβασης χαρακτηρίζεται ως πολύ υψηλή (31-40 μόρια). Έστω ότι επιλέγουμε 35 μόρια.
 - Στη συνέχεια, επιλέγουμε από τον Πίνακα 2B «Μόρια Μεταβολής Αριθμού Εργαζομένων» τα ακριβή μόρια ανάλογα με το αριθμό των εργαζομένων της επιχείρησης. Εν προκειμένω, τα μόρια σύμφωνα με τον πίνακα 2B για 8 εργαζομένους είναι 27,11.
 - Αθροίζουμε τα μόρια της σοβαρότητας της παράβασης και του αριθμού των εργαζομένων ($35 + 27,11 = 62,11$) προκειμένου να διαμορφώσουμε το αρχικό εύρος σύμφωνα με τις κλίμακες του Πίνακα 3 «Εύρος Προστίμων». Στην υπό εξέταση περίπτωση, η κλίμακα είναι $X_i = 3$ δεδομένου ότι δεν υπάρχει υποτροπή και τα όρια κριτηρίων είναι 61-80. Επομένως, το αρχικό εύρος του προστίμου διαμορφώνεται από 15.001 € έως 30.000 €
 - Ακολουθώς, εξετάζεται ο βαθμός συνεργασίας του εργοδότη: Έστω ότι στην προκειμένη περίπτωση, η επιχείρηση δεν επέδειξε το ανάλογο ενδιαφέρον (καθυστέρηση προσκόμισης στοιχείων, κτλ). Βάσει του Πίνακα 4 «Βαθμός Συνεργασίας» υπολογίζεται το αρχικό ποσό προστίμου. Με τα δεδομένα της περίπτωσης, ο βαθμός συνεργασίας χαρακτηρίζεται «Μέτριος», άρα το αρχικό ποσό κυμαίνεται μεταξύ 20.001 € και 25.000 €
 - Στην συνέχεια, κατά την κρίση του Επιθεωρητή, εκτιμάται το αρχικό ποσό. Ας υποθέσουμε ότι το ΑΠ= 22.000,00 €
 - Αφού υπολογίστηκε το ΑΠ, προχωρούμε στον υπολογισμό του ΒΠ λαμβάνοντας υπόψη τον αριθμό των εργαζομένων που θίγονται από τον Πίνακα 5 «Αριθμός Θιγόμενων Εργαζομένων»:
 - i) Οι εργαζόμενοι που θίγονται είναι 8, άρα ο Συντελεστής βαρύτητας είναι $\Theta = 1$
 - ii) Οι εργαζόμενοι που θίγονται είναι 2, άρα ο Συντελεστής βαρύτητας είναι $\Theta = 0,75$
 - iii) Θίγεται ένας εργαζόμενος, άρα ο Συντελεστής βαρύτητας είναι $\Theta = 0,50$
- Επομένως, τα εκτιμώμενα ποσά προστίμου για τις ανωτέρω περιπτώσεις διαμορφώνονται ως εξής:

Για τους 8 εργαζομένους $\rightarrow \text{ΒΠ} = \text{ΑΠ} * \Theta$, $\text{ΑΠ} = 22.000 \text{ €}$, $\Theta = 1$, $\text{ΒΠ} = 22.000 \text{ €} * 1 = 22.000 \text{ €}$

Για τους 2 εργαζομένους → $ΒΠ=ΑΠ*Θ$, $ΑΠ=22.000 \text{ €}$, $Θ=0,75$, $ΒΠ=22.000 \text{ €}*0,75=16.500 \text{ €}$

Για τον 1 εργαζόμενο → $ΒΠ=ΑΠ*Θ$, $ΑΠ=22.000 \text{ €}$, $Θ=0,50$, $ΒΠ=22.000 \text{ €}*0,5=11.000 \text{ €}$

ΕΠΙΒΟΛΗ ΠΡΟΣΤΙΜΟΥ

Μετά τη διενέργεια του ελέγχου, τη συγκέντρωση και την εξέταση όλων των σχετικών στοιχείων, ο/οι διενεργήσαντες τον έλεγχο Επιθεωρητές σε συνεργασία με τον Προϊστάμενο του Τμήματος συντάσσουν την **εισηγητική έκθεση επιβολής προστίμου** συμπληρώνοντας το συνημμένο υπόδειγμα και επισυνάπτουν, εκτός από τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης, **απαραίτητα και το φύλλο υπολογισμού του ύψους του εισηγουμένου προστίμου**. Σε περίπτωση μη ορθής τήρησης της διαδικασίας αυτής (λόγω εσφαλμένου υπολογισμού, μη λήψεως υπ' όψιν του τρόπου υπολογισμού, μη διαβίβασης του φύλλου υπολογισμού, κοκ), ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης ζητά (μέσω fax ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου) διορθωμένο ή/και συμπληρωμένο το φύλλο υπολογισμού. Οι Πράξεις Επιβολής Προστίμου πρέπει να εκδίδονται μόνο κατόπιν **ελέγχου της ορθής τήρησης της ανωτέρω διαδικασίας**. Εάν η διαδικασία έχει τηρηθεί ορθά αλλά ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης διαφωνεί με τη βαθμολόγηση ή/και με το χαρακτηρισμό (πχ σοβαρότητα παράβασης, βαθμός συνεργασίας, υποτροπή), συντάσσει εκ νέου φύλλο υπολογισμού βάσει του οποίου εκδίδει, στη συνέχεια, την ΠΕΠ.

Όταν ο Προϊστάμενος του Τμήματος, αφού λάβει υπ' όψιν τις απόψεις του/των διενεργησάντων τον έλεγχο Επιθεωρητών, αποφασίζει τη μη επιβολή προστίμου, συντάσσει **εισηγητική έκθεση μη επιβολής προστίμου**, συμπληρώνοντας το συνημμένο υπόδειγμα, **στην οποία θα πρέπει να αιτιολογούνται επαρκώς οι λόγοι της μη επιβολής**. Ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης μπορεί να ζητήσει επιπλέον στοιχεία για την υπόθεση και εάν κρίνει πως είναι επιβεβλημένη η επιβολή προστίμου, μπορεί να επιστρέψει στο Τμήμα την εισήγηση μη επιβολής και να ζητήσει την εισήγηση επιβολής, αιτιολογώντας την απόφασή του αυτή.

Συνημμένα:

1. ΥΑ 2063/Δ1 632/2011 (ΦΕΚ 266Β'/18-2-2011)
2. Υπόδειγμα ΠΕΠ για Κοινωνικούς Επιθεωρητές
3. Υπόδειγμα ΠΕΠ για Ειδικούς Κοινωνικούς Επιθεωρητές
4. Υπόδειγμα εισηγητικής έκθεσης επιβολής προστίμου
5. Υπόδειγμα εισηγητικής έκθεσης μη επιβολής προστίμου
6. Διάγραμμα ροής
7. Αρχείο Excel με 6 Φύλλα (Φύλλο 1^ο: Παράρτημα ΙΙ, Φύλλο 2^ο: Πίνακας 2Β, Φύλλο 3^ο: Πίνακες - Φύλλο 4^ο: Κενό Φύλλο Υπολογισμού, Φύλλο 5^ο: Παράδειγμα 1 χωρίς υποτροπή, Φύλλο 6^ο: Παράδειγμα 2 με υποτροπή

6. Αρχείο Excel για αυτόματο υπολογισμό (απαραίτητη προϋπόθεση για τη χρησιμοποίηση του αρχείου αυτού είναι η επαρκής γνώση EXCEL)

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄: ΠΡΟΣΤΙΜΑ ΠΟΥ ΕΠΙΒΑΛΛΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΥΣ
ΤΕΝΙΚΟΥΣ/ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ**

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Τα πρόστιμα επιβάλλονται με τη συνεκτίμηση **τεσσάρων (4) βασικών μεταβλητών-κριτηρίων** και ενός **(1) υπο-κριτηρίου**. Τα βασικά κριτήρια είναι τα εξής:

1) **Σ** = Σοβαρότητα των συνεπειών της παράβασης και έκτασης του κινδύνου

2) **ΑΕ** = Αριθμός Εργαζομένων επιχείρησης

3) **Κ** = Κατηγορία επιχείρησης με βάση το άρθρο 10 του Ν. 3850/2010 (ΦΕΚ 84 Α/2-6-2010) «Κύρωση του Κώδικα νόμων για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων». Στο άρθ. 10 του Ν. 3850/2010 οι επιχειρήσεις ταξινομούνται σε τρεις κατηγορίες Α, Β και Γ ανάλογα με τη δραστηριότητά τους. Η κατάταξη των επιχειρήσεων στις ανωτέρω κατηγορίες πρέπει να γίνεται κατά τυπική αντιστοιχία με τη στατιστική ταξινόμηση της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας Ελλάδος (ΣΤΑΚΟΔ 80).

4) **Υ** = Υποτροπή της επιχείρησης

Ως υποτροπή νοείται α) η επιβολή στην ίδια επιχείρηση δύο (2) τουλάχιστον διοικητικών κυρώσεων για παρόμοιες παραβάσεις μέσα σε μία τετραετία, η οποία ξεκινά από τη διενέργεια του ελέγχου ή β) η έκδοση μίας (1) τουλάχιστον αμετάκλητης καταδικαστικής απόφασης που αφορά την τέλεση αξιόποινης πράξης για παρόμοια παράβαση. Προκειμένου να κριθεί εάν οι διαπιστωθείσες παραβάσεις είναι παρόμοιες πρέπει να εξετάζεται το είδος και η φύση αυτών και μάλιστα κατά τρόπο συσταλτικό.

Η ΥΑ διευκρινίζει ότι α) η υποτροπή προκύπτει και από το συνδυασμό των δύο παραπάνω περιπτώσεων, δηλαδή επιβολή μίας διοικητικής κύρωσης και έκδοση αμετάκλητης καταδικαστικής απόφασης και β) τυχόν αλλαγή του νομίμου εκπροσώπου της επιχείρησης **δεν** επηρεάζει την υποτροπή. Επισημαίνεται ότι η υποβολή μήνυσης ή μηνυτήριας αναφοράς **δεν** θεωρείται ως υποτροπή της επιχείρησης διότι αποτελεί την έναρξη μιας διαδικασίας η οποία είναι πιθανό να μην καταλήξει σε καταδικαστική απόφαση. Η υποτροπή λαμβάνεται υπ' όψιν σε επίπεδο επιχείρησης και όχι σε επίπεδο υποκαταστήματος/παραρτήματος (βλ. και κατωτέρω σχετικά με αριθμό εργαζομένων).

Πριν από την εισήγηση του προστίμου, είναι σκόπιμο ο/οι διενεργήσαντες τον έλεγχο Επιθεωρητές σε συνεργασία με τον Προϊστάμενο του Τμήματος να λαμβάνουν υπόψη τυχόν υποτροπή τόσο σε επίπεδο Τμήματος όσο και σε επίπεδο Διεύθυνσης.

Η έλλειψη συνδρομής της μεταβλητής-κριτηρίου Υ **δεν** επηρεάζει την επιβολή του προστίμου όταν συντρέχουν οι προϋποθέσεις των λοιπών μεταβλητών-κριτηρίων.

Μετά τον υπολογισμό του αρχικού εύρους αναφοράς και για τον ακριβή προσδιορισμό του βασικού ποσού (ΒΠ), του προστίμου λαμβάνεται υπ' όψιν το υπο-κριτήριο Βαθμός Συνεργασίας

(ΒΣ), χωρίς γραμμική παρεμβολή ανάμεσα στην αρχική και τελική τιμή της εκάστοτε κλίμακας (Xi).

Καθεμία από τις τρεις (3) μεταβλητές-κριτήρια (ΑΕ, Σ και Κ) λαμβάνει (πέντε) 5 διακριτές τιμές σύμφωνα τους ακόλουθους πίνακες:

Διακριτές τιμές δεικτών για κάθε κριτήριο:

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ (ΑΕ)

ΑΕ = Δείκτης μεταβολής αριθμού εργαζομένων			
Τιμή	ΑΡ. ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ		
1	1	έως	5
3	6	έως	20
5	21	έως	50
7	51	έως	100
9	101 και πάνω		

Ο αριθμός των εργαζομένων, ως βασικό στοιχείο προσδιορισμού του μεγέθους μιας επιχείρησης, υπολογίζεται συνολικά και όχι ανά υποκατάστημα/παράρτημα. Για το λόγο αυτό, ο **συνολικός αριθμός** των εργαζομένων είτε θα πρέπει να αναγράφεται στο δελτίο ελέγχου, όταν αυτό είναι δυνατόν (ιδίως σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις), είτε θα πρέπει να γίνεται σχετική ερώτηση προς την επιχείρηση όταν ζητούνται γραπτές εξηγήσεις ή συμπληρωματικά στοιχεία. Επίσης, τον αριθμό των εργαζομένων μπορούν να τον αναζητούν οι Επιθεωρητές με οποιοδήποτε πρόσφορο τρόπο είτε κατά τη διάρκεια του ελέγχου (πχ συγκεντρωτικές καταστάσεις μισθοδοσίας) είτε αργότερα σε συνεργασία με άλλες Υπηρεσίες.

Υπενθυμίζεται ότι σύμφωνα με το άρθρ. 7 παρ. 1 περ. ζ' και η' του Ν. 2639/1998, όπως τροποποιήθηκαν με το άρθρ. 9 του Ν. 3846/2010 και ισχύουν, οι Επιθεωρητές είναι αρμόδιοι να έχουν πρόσβαση στα αρχεία και έγγραφα της επιχείρησης, να λαμβάνουν γνώση οποιουδήποτε από τα τηρούμενα βιβλία, μητρώα, έγγραφα και κάθε άλλου είδους στοιχείου της επιχείρησης καθώς και να λαμβάνουν αντίγραφα Σε περίπτωση άρνησης ή παροχής ανακριβών στοιχείων ή πληροφοριών επιβάλλεται η διοικητική κύρωση της περ. α' της παρ. 1 του άρθρ. 16 του ίδιου νόμου.

Η τιμή της επόμενης μεταβλητής (Σ) αναφέρεται στη σοβαρότητα των συνεπειών της κάθε παράβασης και της έκτασης του συγκεκριμένου κινδύνου.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: ΣΟΒΑΡΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΤΗΣ ΠΑΡΑΒΑΣΗΣ ΚΑΙ ΕΚΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ (Σ)

Δείκτες	Σοβαρότητα των συνεπειών της παράβασης και της έκτασης κινδύνου (Σ)
---------	---

1	Χαμηλή {ενδεικτικά αναφέρονται διατάξεις σχετικές με θέματα διαχείρισης Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας (ΥΑΕ), όπως ημερολόγιο μέτρων ασφαλείας, βιβλίο υποδείξεων Τεχνικού Ασφάλειας & Γιατρού Εργασίας, γραπτή εκτίμηση των υφιστάμενων κατά την εργασία κινδύνων, η εκ των προτέρων γνωστοποίηση οικοδομικού έργου, σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας & φάκελος Ασφάλειας και Υγείας, ειδικό βιβλίο ατυχημάτων, τέλη κυκλοφορίας σε μηχανήματα έργου (ΜΕ), πινακίδες ΜΕ, στοιχεία ασφάλισης ΜΕ}
2	Σημαντική
3	Υψηλή
4	Πολύ υψηλή
9	Καταστρεπτική

Όταν η παράβαση δεν αφορά διατάξεις που αναφέρονται σε θέματα διαχείρισης της Υγείας και Ασφάλειας της Εργασίας (ΥΑΕ), η μεταβλητή Σ θα παίρνει τιμές πάντα μεγαλύτερες της μονάδας:

Ενδεικτικός και μη εξαντλητικός κατάλογος παραβάσεων, Σ>1

1	Κίνδυνος πτώσης από ύψος από τη μη λήψη προληπτικών μέτρων ασφαλείας στις κατασκευές (ακατάλληλες σκαλωσιές, ανοίγματα δαπέδων, φρεάτια ανελκυστήρων χωρίς εξασφάλιση έναντι πτώσης, πέρατα πλακών χωρίς προστασία έναντι πτώσης)
2	Έλλειψη ή μη λειτουργία διατάξεων ασφαλείας εξοπλισμού εργασίας
3	Ασφάλεια ηλεκτρικών εγκαταστάσεων (μη ύπαρξη ανηλεκτροπληξιακού διακόπτη σε εργοταξιακούς πίνακες, μη τήρηση των κανόνων ασφαλείας και προσέγγιση ιστού ανυψωτικών μηχανημάτων σε εναέρια ηλεκτροφόρα καλώδια Υψηλής, Μέσης και Χαμηλής Τάσης της ΔΕΗ ή προσέγγιση μεταλλικών αντικειμένων σε δίκτυα της ΔΕΗ),
4	Μη έκδοση πιστοποιητικού απαλλαγής από επικίνδυνα αέρια (GAS FREE) σε ναυπηγικές εργασίες
5	Μη ύπαρξη πιστοποιητικού επανελέγχου και ειδικού βιβλίου συντήρησης και ελέγχων ανυψωτικών μηχανημάτων
6	Μη τήρηση μέτρων ασφαλείας κατά την εκσκαφή θεμελίων και τάφρων

Η τιμή της επόμενης μεταβλητής (Κ) βασίζεται στο άρθ. 10 του Ν. 3850/2010 το οποίο, όπως προαναφέρθηκε, κατατάσσει τις επιχειρήσεις σε τρεις (3) κατηγορίες ανάλογα με τη δραστηριότητά τους και τη συνεπακόλουθη επικινδυνότητα των χώρων εργασίας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3: ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 10 ΤΟΥ Ν. 3850/2010 (Κ)

ΔΕΙΚΤΕΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ
1	Κατηγορία Γ
2	Κατηγορία Γ
3	Κατηγορία Β
4	Κατηγορία Β
5	Κατηγορία Α

Διευκρινίζεται ότι:

- τα εργοτάξια μεγάλων δομικών έργων (πχ οικοδομικά έργα όγκου πάνω από 2000μ³) ανήκουν στην Κατηγορία Α' σύμφωνα με το αρθ. 10 του Ν. 3850/2010 και

- ο αριθμοδείκτης θα παίρνει πάντα τη μέγιστη τιμή 5 όταν πρόκειται για επιχειρήσεις που υπάγονται στην Κατηγορία Α'. Η επιλογή των αριθμοδεικτών 1, 2 (για την Κατηγορία Γ') και 3, 4 (για την κατηγορία Β') επαφίεται στην κρίση του/των διενεργησάντων τον έλεγχο Επιθεωρητών σε συνεργασία με τον Προϊστάμενο του Τμήματος, λαμβάνοντας υπ' όψιν τη συνολική εικόνα της επιχείρησης σχετικά με την ασφάλεια και την υγεία.

Η εκτίμηση του προστίμου (ΕΠ) προκύπτει από το γινόμενο των ακόλουθων τριών (3) μεταβλητών: $ΕΠ = ΑΕ * Σ * Κ$ ακολουθώντας τα Βήματα 1 έως 4.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΣΤΙΜΟΥ

Τα βήματα για τον προσδιορισμό του προστίμου είναι τα εξής (από 1 έως 4) :

Βήμα 1

Μαθηματικός τύπος υπολογισμού εύρους εκτιμώμενου προστίμου (πέντε βαθμίδες)

ΕΠ =	ΑΕ*	Σ*	Κ
	1	1	1
	3	2	2
	5	3	3
	7	4	4
	9	9	5

Η μέγιστη τιμή του γινομένου (ΑΕ*Σ*Κ) πάνω από το οποίο το πρόστιμο θα κυμαίνεται στο μέγιστο εύρος (30.200 € έως 50.000 €) είναι το **136**.

Βήμα 2**Κλίμακες προσδιορισμού του ύψους των προστίμων (έξι κλίμακες)**

ΚΛΙΜΑΚΕΣ Xi	ΟΡΙΑ ΓΙΝΟΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ (ΕΠ)	ΕΥΡΟΣ ΠΡΟΣΤΙΜΩΝ	ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΠΡΟΣΤΙΜΩΝ
1 ^η κλίμακα	Έως και 11	500-2500€	Πολύ μικρό
2 ^η κλίμακα	Από 12 έως και 22	2501-5000€	Μικρό
3 ^η κλίμακα	Από 23 έως και 45	5001-10400€	Μεσαίο
4 ^η κλίμακα	Από 46 έως και 90	10401-20300€	Σημαντικό
5 ^η κλίμακα	Από 91 έως και 135	20301-30200€	Υψηλό
6 ^η κλίμακα	Από 136 και άνω	30201-50000€	Πολύ υψηλό

Βήμα 3

Εάν το αρχικό εύρος του προστίμου υπολογίζεται στην κλίμακα Xi, το τελικό εύρος, σε περίπτωση υποτροπής, υπολογίζεται στην αμέσως επόμενη κλίμακα (Xi+1) ή ακόμα και στη (Xi+2) κατά την κρίση του/των διενεργησάντων τον έλεγχο Επιθεωρητών σε συνεργασία με τον Προϊστάμενο του Τμήματος.

Βήμα 4

Για τον ακριβή προσδιορισμό του βασικού προστίμου θα ληφθεί υπ' όψιν, μετά τον υπολογισμό του αρχικού εύρους αναφοράς, ο Βαθμός Συνεργασίας (ΒΣ) ώστε να καθοριστεί το βασικό ποσό με βάση τα παρακάτω υπο-κριτήρια και όχι με γραμμική παρεμβολή ανάμεσα στην αρχική και τελική τιμή της εκάστοτε κλίμακας (Xi). Για το ΒΣ λαμβάνεται υπ' όψιν **α)** Η τυχόν επαναλαμβανόμενη μη συμμόρφωση σε υποδείξεις-συστάσεις, **β)** Ο βαθμός υπαιτιότητας (βαθμός ευθύνης) του εργοδότη και **γ)** Η παρεμπόδιση του έργου του Επιθεωρητή κατά τη διενέργεια του ελέγχου, ή μη χορήγηση στοιχείων κατά τη διάρκεια της έρευνας, κτλ.

ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΒΑΣΙΚΟΥ ΠΡΟΣΤΙΜΟΥ

Όταν συντρέχουν ειδικοί λόγοι (οι οποίοι θα πρέπει να αναλύονται στην εισηγητική έκθεση), ο Προϊστάμενος του Τμήματος σε συνεργασία με τον/τους διενεργήσαντες τον έλεγχο Επιθεωρητές εισηγείται την αναπροσαρμογή του βασικού ποσού προστίμου (ΒΠ) προς τα πάνω. Οι ειδικοί λόγοι μπορεί να είναι το μεγάλο οικονομικό μέγεθος της επιχείρησης προσδιοριζόμενο από σχετικά στοιχεία (δημοσιευμένος ισολογισμός για ανώνυμες εταιρείες, φορολογία εισοδήματος, Ε-3 για ατομικές επιχειρήσεις, Ε-5 για εταιρείες, κτλ). Τα ανωτέρω οικονομικά στοιχεία υποβάλλονται από την επιχείρηση κατόπιν σχετικού αιτήματος των Επιθεωρητών (σχετικές και οι προαναφερθείσες περ. ζ' και η' του άρθ. 7 παρ. 1 του Ν. 2639/1998).

Στην περίπτωση των τεχνικών έργων, το εισηγούμενο πρόστιμο μπορεί να αναπροσαρμόζεται προς τα πάνω για τους εργοδότες που βρίσκονται στην αρχή της κατασκευαστικής αλυσίδας εάν κριθεί ότι υπάρχει συνυπαιτιότητα όλων των εμπλεκόμενων μερών για την ίδια παράβαση και ότι ο κύριος ή ο ανάδοχος του έργου φέρουν μεγαλύτερη ευθύνη από τον τελικό εργολάβο.

Ειδικότερα, στην κατασκευή ενός τεχνικού έργου εμπλέκονται ανάδοχοι κατασκευαστικές εταιρείες, εργολάβοι και υπεργολάβοι και πολλές φορές το έργο εκτελείται από εργαζομένους που ανήκουν στον τελικό υπεργολάβο με αποτέλεσμα, όταν διαπιστώνονται παραβάσεις είτε στην διαχείριση ΥΑΕ του έργου είτε στα μέτρα ασφαλείας που πρέπει να λαμβάνει ο τελικός υπεργολάβος, να επιβάλλονται μεγαλύτερα πρόστιμα στον τελικό υπεργολάβο και μικρότερα στην ανάδοχο εταιρεία. Στην περίπτωση αυτής της κατασκευαστικής αλυσίδας έχει προβλεφθεί, όπως αναφέρεται στην παραπάνω παράγραφο, να μπορεί να γίνει αναπροσαρμογή του εκτιμώμενου ποσού για την ανάδοχο εταιρεία προς τα πάνω, έτσι ώστε σε περιπτώσεις παραβάσεων που έχουν καταστρεπτικές συνέπειες για τους εργαζόμενους να δίνεται η δυνατότητα να επιβάλλεται μεγαλύτερο πρόστιμο στην ανάδοχο εταιρεία και μικρότερο στον τελικό υπεργολάβο που εκτελεί το έργο.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

Κατά τη διενέργεια ελέγχου σε βιοτεχνία χάρτου διαπιστώθηκε παράβαση διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας. Ειδικότερα, κατά τη λειτουργία μηχανών παραγωγής τσερκιών δεν υπάρχει σύστημα προστασίας που να εμποδίζει την πρόσβαση στα κινούμενα μηχανικά στοιχεία (ράουλα) του εξοπλισμού εργασίας (π.δ. 395/1994 όπως τροποποιήθηκε με το π.δ. 89/1999 και το π.δ 304/2000, παράρτημα Ι, παρ. 2.13).

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 1

Στοιχεία ελέγχου / επιχείρησης:

- Ο αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού της επιχείρησης είναι (8) οκτώ άτομα,
- Ο εργοδότης δεν είναι υπότροπος.

Υπολογισμός προστίμου

- Από τον Πίνακα 1 «Αριθμός εργαζομένων (ΑΕ)», επιλέγεται ο αριθμοδείκτης της πρώτης μεταβλητής δηλ. ο αριθμός των εργαζομένων. Εν προκειμένω, για οχτώ (8) εργαζομένους ο ΑΕ=3.
- Στη συνέχεια, βάσει του Πίνακα 2 «Σοβαρότητα των συνεπειών της παράβασης και έκτασης του κινδύνου (Σ)» χαρακτηρίζουμε τη σοβαρότητα των συνεπειών της παράβασης ως «πολύ υψηλή», επομένως Σ=4.
- Βάσει του Πίνακα 3 «Κατηγορία επιχειρήσεων με βάση το άρθρο 10 του Ν. 3850/2010 (Κ)» η επιχείρηση υπάγεται στην Κατηγορία Β' (βιοτεχνία χάρτου), επομένως Κ=3.

- Ακολούθως, υπολογίζεται το γινόμενο (Βήμα 1: Μαθηματικός τύπος υπολογισμού εύρους εκτιμώμενου προστίμου $ΕΠ=ΑΕ*Σ*Κ$). Εν προκειμένω, $ΕΠ=3*4*3=36$.
- Σύμφωνα με τον τελικό πίνακα (Βήμα 2: Κλίμακες προσδιορισμού του ύψους των προστίμων), το επιβαλλόμενο πρόστιμο εμπίπτει στην 3^η κλίμακα (5.0001 € έως 10.400 €) και εκτιμάται κατά την κρίση του/των διενεργησάντων τον έλεγχο Επιθεωρητών σε συνεργασία με τον Προϊστάμενο του Τμήματος σε ΒΠ=6.000,00 €

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 2

Στοιχεία ελέγχου / επιχείρησης

- Ο αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού της επιχείρησης είναι 70 άτομα,
- Ο εργοδότης είναι υπότροπος (2 πρόστιμα τα τελευταία 4 έτη για τον ίδιο λόγο).

Υπολογισμός προστίμου

- Από τον Πίνακα 1 «Αριθμός εργαζομένων (ΑΕ)», επιλέγεται ο αριθμοδείκτης της πρώτης μεταβλητής δηλ. ο αριθμός των εργαζομένων. Εν προκειμένω, για 70 εργαζομένους ο $ΑΕ=7$.
- Στη συνέχεια, βάσει του Πίνακα 2 «Σοβαρότητα των συνεπειών της παράβασης και έκτασης του κινδύνου (Σ)» χαρακτηρίζουμε τη σοβαρότητα των συνεπειών της παράβασης ως «πολύ υψηλή», επομένως $Σ=4$.
- Βάσει του Πίνακα 3 «Κατηγορία επιχειρήσεων με βάση το άρθρο 10 του Ν. 3850/2010 (Κ)» η επιχείρηση υπάγεται στην Κατηγορία Β' (βιοτεχνία χάρτου), επομένως $Κ=3$.
- Ακολούθως, υπολογίζεται το γινόμενο (Βήμα 1: Μαθηματικός τύπος υπολογισμού εύρους εκτιμώμενου προστίμου $ΕΠ=ΑΕ*Σ*Κ$). Εν προκειμένω, $ΕΠ=7*4*3=84$
- Σύμφωνα με τον τελικό πίνακα (Βήμα 2: Κλίμακες προσδιορισμού του ύψους των προστίμων), το επιβαλλόμενο πρόστιμο εμπίπτει στην 4^η κλίμακα αλλά, λόγω της υποτροπής, υπολογίζεται στην 5^η κλίμακα (20.301 € έως 30.200 €) και εκτιμάται κατά την κρίση του/των διενεργησάντων τον έλεγχο Επιθεωρητών σε συνεργασία με τον Προϊστάμενο του Τμήματος σε ΒΠ=25.000€

Επισημαίνεται ότι α) η επιλογή των αριθμοδεικτών σχετικά με τη σοβαρότητα των συνεπειών της παράβασης και της έκτασης του κινδύνου ($Σ=1$, $Σ=2$, ή $Σ=3$, ή $Σ=4$ ή $Σ=9$) εκτιμάται από τον Επιθεωρητή **λαμβάνοντας υπ' όψιν το είδος της παράβασης, τον αριθμό των εκτιθέμενων εργαζομένων, κτλ** και β) η επιλογή των αριθμοδεικτών σχετικά με την κατηγορία των επιχειρήσεων (βάσει του άρθ. 10 του Ν. 3850/2010) $Κ=3$, ή $Κ=4$ (κατηγορία Β) εκτιμάται από τον Επιθεωρητή εξετάζοντας τη συνολική εικόνα της επιχείρησης όσον αφορά την ασφάλεια και την υγεία.

ΕΠΙΒΟΛΗ ΠΡΟΣΤΙΜΟΥ

Μετά τη διενέργεια του ελέγχου, τη συγκέντρωση και την εξέταση όλων των σχετικών στοιχείων, ο/οι διενεργήσαντες τον έλεγχο Επιθεωρητές σε συνεργασία με τον Προϊστάμενο του

Τμήματος συντάσσουν την **εισηγητική έκθεση επιβολής προστίμου** συμπληρώνοντας το συνημμένο υπόδειγμα και επισυνάπτουν, εκτός από τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης, **απαραίτητα και το φύλλο υπολογισμού του ύψους του εισηγουμένου προστίμου**. Σε περίπτωση μη ορθής τήρησης της διαδικασίας αυτής (λόγω εσφαλμένου υπολογισμού, μη λήψεως υπ' όψιν του τρόπου υπολογισμού, μη διαβίβασης του φύλλου υπολογισμού, κοκ), ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης ζητά (μέσω fax ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου) διορθωμένο ή/και συμπληρωμένο το φύλλο υπολογισμού. Οι Πράξεις Επιβολής Προστίμου πρέπει να εκδίδονται μόνο κατόπιν **ελέγχου της ορθής τήρησης της ανωτέρω διαδικασίας**. Εάν η διαδικασία έχει τηρηθεί ορθά αλλά ο Προϊστάμενος του ΚΕΠΕΚ διαφωνεί με τη βαθμολόγηση ή/και με το χαρακτηρισμό (πχ επιλογή αριθμοδεικτών σχετικά με τη σοβαρότητα των συνεπειών της παράβασης και της έκτασης του κινδύνου, επιλογή αριθμοδεικτών σχετικά με την κατηγορία των επιχειρήσεων, βαθμός συνεργασίας, υποτροπή), συντάσσει εκ νέου φύλλο υπολογισμού βάσει του οποίου εκδίδει, στη συνέχεια, την ΠΕΠ.

Όταν ο Προϊστάμενος του Τμήματος, αφού λάβει υπ' όψιν τις απόψεις του/των διενεργησάντων τον έλεγχο Επιθεωρητών, αποφασίζει τη μη επιβολή προστίμου, συντάσσει **εισηγητική έκθεση μη επιβολής προστίμου**, συμπληρώνοντας το συνημμένο υπόδειγμα, **στην οποία θα πρέπει να αιτιολογούνται επαρκώς οι λόγοι της μη επιβολής**. Ο Προϊστάμενος του ΚΕΠΕΚ μπορεί να ζητήσει επιπλέον στοιχεία για την υπόθεση και εάν κρίνει πως είναι επιβεβλημένη η επιβολή προστίμου, μπορεί να επιστρέψει στο Τμήμα την εισήγηση μη επιβολής και να ζητήσει την εισήγηση επιβολής, αιτιολογώντας την απόφασή του αυτή.

Συνημμένα:

1. ΥΑ 2063/Δ1 632/2011 (ΦΕΚ 266Β'/18-2-2011)
2. Υπόδειγμα ΠΕΠ για Τεχνικούς/Υγειονομικούς Επιθεωρητές
3. Υπόδειγμα ΠΕΠ για Ειδικούς Τεχνικούς Επιθεωρητές
4. Υπόδειγμα εισηγητικής έκθεσης επιβολής προστίμου
5. Υπόδειγμα εισηγητικής έκθεσης μη επιβολής προστίμου
6. Διάγραμμα ροής
7. Αρχείο Excel με 4 Φύλλα, (Φύλλο 1^ο: Βήματα προσδιορισμού, Φύλλο 2^ο: Παράδειγμα 1 χωρίς υποτροπή, Φύλλο 3^ο: Παράδειγμα 2 - υποτροπή εργοδότη, Φύλλο 4^ο: Κενό Φύλλο Υπολογισμού)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ:

- 1) ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
 - α) ΓΡΑΦΕΙΟ ΥΠΟΥΡΓΟΥ κας Α. Κατσέλη
 - β) ΓΡΑΦΕΙΟ ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗ ΥΠΟΥΡΓΟΥ κ. Γ. Κουτρουμάνη
 - γ) ΓΡΑΦΕΙΟ ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΥ κ. Β. Κεγκέρογλου
 - δ) ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
 - ε) ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΚΑΙ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
- 2) ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΡΓΑΤΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΓΣΕΕ)
- 3) ΑΝΩΤΑΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΝΩΣΕΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ (ΑΔΕΔΥ)
- 4) ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ (ΣΕΒ)
- 5) ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΒΙΟΤΕΧΝΩΝ ΕΜΠΟΡΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΓΣΕΒΕΕ)
- 6) ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ (ΕΣΕΕ)

Εσωτερική διανομή

1. Γραφείο Ειδικού Γραμματέα
2. Σ1, Σ2, Σ3
3. Υπηρεσία Ειδικών Επιθεωρητών Εργασίας
4. Κ.Φ.

Ο ΕΙΔΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ**Δρ ΜΙΧΑΗΛ ΧΑΛΑΡΗΣ**